

Verslag	Thema avond BrummenEnergie (coöp EBEM u.a.) – IJsselwind
Datum	29 oktober 2015 in het ABK Huis van 19:30 – 22:00 uur
Aanwezig	Jan Emmerzaal (vrz), Ko Kolk (€), Willem de Jager (verslag), Jaap Ypma (kwartiermaker IJsselwind BV i.o.) en Guus Köster (thema Zon) Leden: 17 + 1 machtiging van J. Versloot aan K. Kolk Vrienden/Belangstellenden: 8
Afwezig m.k.	John Bouwmeester, Léontine van Geffen, Joyce van Heerden, Els Holsappel (vakantie), Kees Lankester (arriveerde 20:30 uur), Tonnie Larrivee-Koopmans, Eef van Ooijen, Janet van Rheenen – Kerkhof, Leo Stronks, Dick vd Woude.

1. Opening, welkom en vaststellen van de agenda door JE

Jan heet iedereen van harte welkom, hij licht de agenda toe. Het onderwerp statutenwijziging BrummenEnergie (BE) is afgevoerd van de agenda, omdat ons lid G. Bierman voorafgaand aan de vergadering vaststelde, dat de notaris enkele punten over het hoofd had gezien in het concept gewijzigde statuten en dat het concept gewijzigd participatie reglement ook niet helemaal klopte. Dit onderwerp komt terug op een volgende ALV. De voorliggende agenda is vervolgens vastgesteld. Het verslag van 12 maart is met één wijziging goedgekeurd. De wijziging heeft betrekking op een vraag van G. Bierman naar commerciële risico's onder punt 2, blz 2. In het verslag is het antwoord precies verkeerd om geformuleerd. Het is niet zo, dat de "BV onaangetast" blijft, maar de Coöperatie. Vrz en secr hebben hierna het verslag voor akkoord getekend.

2. Ontwikkeling ontwikkelentiteit IJsselwind door JE en JY

Jan leidt dit onderwerp in. Dit is een vervolg op het programma "met frisse wind" in samenwerking met de buurcoöperaties van Lochem, Voorst en Zutphen en de betreffende Gemeentes. Jan neemt een voorschot op de klimaatop eind november in Parijs en wandelt in gedachten mee met Marjan Minnesma van Urgenda en andere circulaire economen. Het idee achter ontwikkelentiteit IJsselwind BV i.o. is een krachtenbundeling, die gevolgd wordt door de Bouw- en Exploitatiefase. IJsselwind wordt bemenst door een mix van professionals en vrijwilligers. Het bestuur wordt gevormd door de voorzitters van de vier samenwerkende lokale energie coöperaties, die wordt bijgestaan door Jan de Vries, als ervaren adviseur van de coöp in Deventer. IJsselwind is een lerende organisatie en veel handen maken licht werk. De belangrijkste vraag is HOE de windturbines er moeten komen en HOE de dialoog met de omwonenden wordt vorm gegeven, want de uitgangspunten zijn transparantie en openheid. De te vormen dialoog teams zijn een aanvulling op de communicatie, die nog moet beginnen en draait vooral om interactie.

Jaap benadrukt, als kwartiermaker voor de ontwikkelentiteit, dat het gaat om Dialoog én Communicatie. Het gaat ook om het precies bepalen van de geschikte locatie. Daartoe helpen 3D animaties van ROM3D om dit inzichtelijk te maken vanuit alle denkbare perspectieven en bij verschillende mast- en wiekhoogtes. De vier coöperaties hadden elk hun project intenties. Daaruit is, als grote gemene deler, een mogelijke locatie bij het Twentekanaal en de Mars naar voren gekomen, maar de precieze locatie is nog niet bekend. Voorbereidend werk is gedaan door de kwartiermakers van de vier coöps, zoals overleg met de vier gemeentes, de provincie, de regio stedendriehoek, een eerste oriëntatie op grondposities en financiering. En vanaf 2016 kijkt de ontwikkelentiteit (IJsselwind bv i.o.) naar zaken, zoals RO

procedures, een omgevingsvergunning, benodigde onderzoeken, zoals de MER, oriëntatie op uitvoeringssubsidies, zoals SDE, het selecteren en contracteren van leveranciers, de financiering van de bouwfase en het voorbereiden van de exploitatiefase. Daarnaast werkt IJsselwind aan de relatie met lokale overheden, omdat het een gemeentegrens overschrijdend project is, dat wordt gerealiseerd op het grondgebied van de gemeentes Lochem en Zutphen. De vier gemeentebesturen worden vertegenwoordigd door wethouder mevr. Patricia Withagen (Zutphen) en de ambtenaren van deze vier gemeentes door Peter van Dijk (Zutphen), er ligt in principe een verzoek voor planologische medewerking en hulp bij RO procedures.

Vraag: Rolf Jan van Hasselt – tot nu toe alleen info, maar nog geen vraag. Antwoord JE, de vraag komt nog.

3. Animatie IJsselwind door Rom3D door Wouter Gülliker uit Lochem

Het gaat om de relatie van duurzame energie, zoals zon, wind en biomassa met landschappen. Deze animatie is een virtuele werkelijkheid. Je moet een windmolen vanuit allerlei hoeken en perspectieven bekijken, dus bijvoorbeeld in lijnopstelling en in clusters. Je moet ook kijken naar de hoogteverschillen, zowel in “birdview” als vanaf de grond in het landschap. De slagschaduw is aan regels gebonden, zo wordt ook gekeken naar het maximum aantal uren per jaar (alle seizoenen) op een woning. Rom3D geeft een virtueel voorbeeld van een windmolen met een ashoogte van 94 mtr en een tiphoogte van 150 mtr van 2,3 MWh. De bestaande molens op de Mars hebben een tiphoogte van 125 mtr en zijn nauwelijks te zien vanuit Empe, achter het “schaamgroen”. Het geluid hangt van de begroeiing en de windrichting af. Jaap Ypma benadrukt het belang van de dialoog teams voor de omwonenden en de beschikbaarheid van de Rom3D tools.

4. Leden financiering ontwikkelfase

De totale investering voor vier windmolens bedraagt € 16 mln. De ontwikkelkosten zijn ongeveer € 700k, dat is 4,5% van de totale investering en komt overeen met de ervaringscijfers elders. De financiering van de ontwikkelkosten komt uit diverse bronnen. Uit het regiocontract van de stedendriehoek, uit EFRO (Europa) subsidie, van de provincie Gelderland en de betrokken gemeentes. Voorwaarde is, dat de vier coöperaties zelf € 100k bij elkaar brengen (co-financiering), dus elke coöperatie € 25k, want het uitgangspunt is gelijkwaardigheid. Terwijl de vier coöperaties nogal verschillende in omvang zijn: BrummenEnergie heeft ca. 60 leden, Energierijk Voorst heeft er 70, Zutphen 150 à 200 en Lochem Energie heeft ruim 600 leden.

Vraag Kees Lankester: Totale investering is € 16 mln. Is dit afhankelijk van welke risico's ingecalculleerd zijn?

Antw Jaap: Ja dat zit er allemaal in, maar is nog niet heel erg precies uitgerekend. Kosten marges komen in een vervolg presentatie aan de orde, met onderbouwing.

Vraag Kees Lankester: Diverse financieringsbronnen zijn een streven en moeten als zodanig worden benoemd.

Antw Jaap: De rekensom ziet er in grote lijnen als volgt uit: € 66k uit het regiocontract, EFRO € 50k, 100k door de coöps + Provincies en Gemeentes

Vraag Kees Lankester: Provincie heeft locaties in Gelderland vastgesteld, waar deze niet bij zitten.

Antw Jaap en anderen: De provincie wil graag en de locatieplannen zijn dynamisch.

Daarop licht Jaap de inbreng van BrummenEnergie toe. BE wil € 25k als lening ophalen bij haar leden. Een minimaal

bedrag van € 100 en maximaal € 2500. Dit maximum omdat we vanuit de coöperatieve gedachte een maximaal aantal leden bij voorkomende projecten willen kunnen betrekken. Het zodoende bijeen gebrachte bedrag van € 25.000 wordt als volgt ingezet: € 5000 gestort als geplaatst aandelenkapitaal in IJsselwind bv i.o. En € 20.000 als een achtergestelde lening voor de ontwikkelfase van het project.

Vraag Rolf Jan van Hasselt: Hebben de andere drie coöperaties al ingestemd?

Antwoord: Lochem en Zutphen heel positief, Voorst en Brummen wat voorzichtiger.

Vraag: Hebben Lochem en Zutphen al ingestemd met de oprichting van de BV?

Antwoord: De leden van de andere drie coöperaties hebben ingestemd. Wij zijn de laatste, maar met de propositie, die ter vergadering (zie ook bijlage bij dit verslag) wordt uitgedeeld zijn wij de eerste.

Het is een risicodragende lening, daarom is de rente veel hoger dan van bijvoorbeeld een spaarrekening, namelijk 5%. En ook deze rente is voor alle vier de coöperaties gelijk, waar de voorzitter aan toevoegt het “psychisch inkomen” met Groene energie.

Vraag Giel van Breda: Zijn participaties ook achtergesteld?

Antwoord Jaap: Wij gaan dit model nog ontwikkelen naar mate wij verder in het ontwikkeltraject zijn, worden de getallen harder, “trechtere wijs”.

Vraag Giel: De andere drie coöps hebben ingestemd met de oprichting van een BV waarvan nog geen statuten beschikbaar waren?

Antwoord Jaap: Stap voor stap

Vraag Giel: BV los van een bestuursmodel (governance)?

Antwoord door Tonnie Tekelenburg (Lochem Energie): De basisprincipes zijn helder. De vier bestuursleden van de BV zijn bestuursleden namens de vier coöperaties op basis van gelijkwaardigheid.

Vraag Rolf Jan: Wat zijn de voorbehouden?

Antwoord: Kosten, er worden Go/No Go momenten ingebouwd, Financiële dekking, Risico's kennen we nog niet allemaal. De voorzitter voegt eraan toe, het gaat om een “Ontwikkel BV”, die werkende weg op veel vragen een antwoord moet formuleren. Je kunt nu dus nog niet alles zeker stellen. Je kunt nooit op voorhand alle risico's benoemen.

Vraag Giel: Maar je kunt de voorbehouden wel benoemen

Antwoord: Dat zullen wij doen

Vraag Kees: Mag uit die € 66k van het regiocontract ook rente worden vergoed?

Antwoord Ko Kolk: Nee de rente moet worden vergoed door de coöperatie

Vraag: Is er een leningsverplichting aan de Coöperatie?

Antwoord: Coöp is aandeelhouder in de BV i.o.

Vraag Giel: Wat is de achtergestelde lening aan de Coöp?

Antwoord Jaap: Ja risicodragend.

Rolf Jan: Waar is het vertrouwen op gebaseerd? Is er een haalbaarheidsstudie?

Jaap: Ja, globaal

Rolf Jan: Krijg je de gemeentes en de provincie mee?

Antwoord Jan: Ja, andere coöps zeggen “Ja”, dit is een kans.

Ondernemer: In vergelijking met andere projecten is dit risicovol, met name de € 25k voor een armlastige coöp. Is er draagvlak bij de bevolking?

Antwoord: Draagvlak is ESSENTIEEL, vandaar de opzet van veel communicatie en de dialogoteams om met omwonenden om de tafel te zitten.

Interventie om akkoord te gaan met een aantal benoemde voorbehouden. Deze worden vervolgens in een dialoog met de heren van Breda, Van Hasselt en Bierman benoemd:

- Statuten (oprichtingsakte) voor de BV i.o.;
- Compleet financieel plaatje;
- Opsomming van project resultaten (deliverables)'
- Go/No Go momenten en criteria;
- Stappenplan;
- Proces schema

Vraag: Wat is momenteel het saldo van onze coöp

Antwoord Ko: Net aan € 5000

Vraag Rolf Jan: Wat is het minimum besluit dat nodig is?

Jan: € 5000 lening en oprichting van de BV binnen enkele weken

Vraag: Wat gebeurt er daarna, wanneer wij het niet meer zien zitten?

Voorstel Giel: Ledenvergadering stemt in met de € 5000 t.b.v. IJsselwind en geen bezwaar tegen het nemen van stappen door het bestuur om tot oprichting van de BV te komen. Of anders gezegd stemmen in met doorgaan in de richting van een op te richten BV;

Lex de Goede (werkgroep Tegenwind): Complimenteert de vergadering met de transparantie, die is betracht. Hij waardeert dit anders dan bijvoorbeeld Lochem waar al 2 à 3 jaar windinitiatieven werden besproken, maar de burgers werd niets gevraagd. In Eefde is 76% van de burgers tegen.

Vervolgens wordt door de voorzitter dit voorstel als volgt in stemming gebracht: “De leden van BrummenEnergie stemmen in met een lening van € 5000 voor de binnen enkele weken op te richten BV met als belangrijkste prioriteit “draagvlak” en onder de zes benoemde voorbehouden. Van de 18 aanwezige leden (incl. 1 machtiging) stemmen 15 leden vóór dit voorstel, met 1 onthouding en 2 stemmen tegen. Daarmee is dit voorstel aangenomen.

8. Bestuursverkiezing

De voorzitter constateert, dat de uitstekende gedachtewisseling rond windenergie meer tijd heeft gekost dan gepland en stelt voor om tot een vervolg bijeenkomst op korte termijn te komen om de rest van de agenda te behandelen en tegelijk de voortgang in de zes voorbehouden rond IJsselwind te bespreken. De vergadering gaat hiermee akkoord (vervolg is inmiddels gepland op 18 nov om 19:30 uur in het ABK Huis in Hall).

Één punt gedooft geen uitstel, dat is de herverkiezing van Jaap Ypma als bestuurslid, want hij is volgens het rooster van aftreden nu aftredend. Jaap legt hierop een persoonlijke verklaring af waarmee hij op grond van zijn leeftijd en gezondheid het voorbehoud maakt, dat hij zijn verlenging per jaar wil bekijken. De vergadering gaat hiermee unaniem en met applaus uit waardering akkoord.

10. Samenvatting & Sluiting

Met het oog op het tijdstip dankt de voorzitter de aanwezige leden voor de betrokkenheid en hun bijdrage en sluit de vergadering.

Datum:

Voorzitter

Jan Emmerzaal

Secretaris

Willem de Jager